

[Madsen-Mygdal.]

Amt, hvor en enkelt Mand, Gaardejer Chr. Iversen i Sønderballe, har udført et overordentlig fortjenstfuldt Arbejde paa dette Omraade, er der i de senere Aar reddet et meget stort Antal Landbohjem fra økonomisk Ruin.

Der foreligger nu fra Sønderjylland Meddelelse om, at Laanekassens Midler meget snart vil være opbrugt, hvad der er saa meget mere uheldigt, som de vanskelige Tider utvivlsomt vil medføre, at der netop nu i særlig Grad bliver Trang til Støtte for Opnaaelse af Akkordordning. Da Erhvervskrisen imidlertid ikke blot omfatter Sønderjylland, men hele Landet, gaar det Lovforslag, jeg her tillader mig at forelægge, ud paa, at det Beløb paa 10 Mill. Kr., som er stillet til Raadighed, men ikke hidtil er blevet anvendt, fordeles paa samtlige Amter i Forhold til den samlede Ejendoms-skyld indenfor Amterne, dog saaledes, at denne Fordeling kun omfatter 80 pCt., altsaa 8 Mill. Kr., og at de 2 Mill. Kr. tilbageholdes, for at Landbrugsministeren paa et senere Tidspunkt med Finansudvalgenes Tilslutning kan foretage en Efterfordeling i Forhold til den Trang, der maatte være til Stede. Midlerne fordeles altsaa paa samtlige Amter, de sønderjydske inklusive, saaledes at der ikke bliver Tale om nogen Særbevilling til Sønderjylland, men alle stilles lige.

Det er da Hensigten, at den samme eller en lignende Fremgangsmaade som den, man med saa god Virkning har anvendt i Sønderjylland, ogsaa skal benyttes i det øvrige Land, idet der i hvert Amt oprettes særlige Laanekasser, der i Stedet for Bankerne og Sparekasserne skal varetage Arbejdet med Opnaaelse af Akkordordninger og Ydelsen af Laan i Forbindelse med saadanne Ordninger.

Vedrørende Lovforslagets enkelte Bestemmelser skal jeg her kun anføre, at den Akkordlaanekasse, der oprettes i hvert Amt, foreslaas bestyret af en Bestyrelse paa 3 Medlemmer, saaledes at Amdsraadet vælger Formanden og samtlige Landboforeninger og Husmandsforeninger i Amtet vælger hver eet Medlem. Jeg vil allerede her ved Forelæggelsen stærkt fremhæve, at den hele Foranstaltning's Betydning i høj Grad er afhængig af, om man kan finde de rette Mænd, der vil ofre Tid paa Varetagelse af denne betydningsfulde Opgave.

Medens der nu for Sønderjyllands Vedkommende er udarbejdet en Praksis, der har vist sig at virke heldigt, uden at der er fastsat bestemte Regler, maa vi dog

mene, at det, naar der stilles et saadant Beløb til Raadighed for Amterne, og der bliver valgt 20 forskellige Bestyrelser, som naturligvis tager meget forskelligt paa Sagen, ikke gaar an, at Midlerne stilles til Raadighed, uden at der er opstillet visse Betingelser for Ydelse af Laan. Der er derfor i Lovforslaget indsat følgende Vilkaar for Ydelsen af Laan.

For det første fastslaaes som Betingelse for, at der ved en Akkordordning kan ydes Laan, at der skal foreligge Godkendelse ikke blot fra Laanekassens Bestyrelse, men ogsaa fra det Akkordudvalg, som i Henhold til den gældende Lov er nedsat for de forskellige Jurisdiktioner, og som den stedlige Dommer er Formand for. Der har været sagt om disse Akkordudvalg, at de har arbejdet meget lidt, men jeg vil dog ikke tro, at der deri skal ligge en Kritik af deres Virksomhed, for dels har der jo paa Grund af Omstændighederne heldigvis ikke været saa stor Brug for dem hidtil, som man maatte formode, den Gang Loven blev gennemført, og dels har Forholdene maaske ogsaa mange Steder været af den Beskaffenhed, at det ikke har været muligt at opnaa en Ordning, da de fornødne Midler ikke har været til Stede, hvad der vil blive større Mulighed for, hvis dette Lovforslag bliver gennemført. Men jeg tror, det kan være ganske heldigt, at Staten som Betingelse for, at disse Laan ydes — det er jo vanskelige Tilfælde, der her skal tages Stilling til —, stiller Krav om, at *begge* Instanser, baade det stedlige Akkordudvalg og Laanekassens Bestyrelse, giver deres Tilslutning. Efter Lovforslaget skal Akkordordningen være indstillet eller tiltraadt af det stedlige Akkordudvalg. Deri ligger, at man i det praktiske Arbejde kan gaa frem paa den Maade, at dels kan de stedlige Akkordudvalg gaa ind i Arbejdet og søge at tilvejebringe Akkord og saa gøre Indstilling til Laanekassens Bestyrelse, og dels kan Laanekassens Bestyrelse arbejde med Sagen, men før Laan kan ydes, skal Tilslutning fra Akkordudvalget være opnaaet. Landmænd, der er i en saadan Situation, at de maatte ønske en Akkordordning — frivillig Akkord, som det jo vil blive i de fleste Tilfælde —, kan da enten henvende sig til det stedlige Akkordudvalg eller gaa direkte til Amds-Laanekassens Bestyrelse.

Dernæst hedder det som en anden Betingelse — og det er egentlig den vigtigste —, at den opnaaede Akkord skal være af den Beskaffenhed, at Laanekassens Bestyrelse under Hensyn til Ejerens eller Brugere's personlige Forhold efter sit bedste Skøn